U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **SEPA CREDIT s. r. o.,** se sídlem Náchodská 762/65, Praha 9, zastoupené JUDr. Emilem Flegelem, advokátem se sídlem K Chaloupkám 3170/2, Praha 10, proti žalovaným: **1) Městský úřad Nepomuk,** se sídlem náměstí Augustina Němejce 63, Nepomuk, a **2) Katastrální úřad pro Plzeňský kraj,** se sídlem Radobyčická 2465/12, Plzeň, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaných, týkající se řízení o námitce podjatosti vznesené žalobkyní v řízení vedeném Krajským soudem v Plzni pod sp. zn. 30 A 11/2017, o námitce podjatosti vznesené žalobkyní ve věci vedené Nejvyšší správním soudem pod sp. zn. Nao 205/2017,

takto:

Soudkyně Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žišková **není vyloučena** z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 205/2017.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně se žalobou podanou u Krajského soudu v Plzni domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaných 1) a 2). Podáním ze dne 12. 5. 2017 žalobkyně uplatnila námitku podjatosti předsedy senátu JUDr. Václava Roučky z důvodu, že jmenovaný soudce byl členem Komunistické strany Československa (dále jen „KSČ“).

[2] Nejvyšší správní soud poté, co mu byla věc předložena k rozhodnutí, poučil účastníky řízení, že v dané věci bude podle rozvrhu práce rozhodovat první senát tohoto soudu. Žalobkyně podáním ze dne 6. 6. 2017 uplatnila námitku podjatosti proti soudkyni prvního senátu JUDr. Marii Žiškové z důvodu, že byla členkou KSČ. Věc je vedena u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 205/2017.

[3] V souladu s § 8 odst. 3 a odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), byl uvedený spis postoupen šestému senátu Nejvyššího správního soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti soudkyně JUDr. Marie

Žiškové. Podáním ze dne 23. 6. 2017 žalobkyně uplatnila námitku podjatosti vůči soudci šestého senátu JUDr. Petru Průchovi z důvodu, že byl členem KSČ.

[4] Věc byla následně postoupena sedmému senátu Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud poučil účastníky řízení, že v dané věci bude podle rozvrhu práce rozhodovat sedmý senát; v případě dlouhodobé nepřítomnosti některého ze soudců tohoto senátu může být senát doplněn některým ze soudců osmého senátu. Podáním ze dne 23. 7. 2017 žalobkyně vznesla námitku podjatosti soudce osmého senátu JUDr. Michala Mazance. Tuto námitku podjatosti, stejně jako v ostatních shora vyjmenovaných případech, odůvodnila tím, že uvedený soudce byl členem KSČ. Jednatel žalobkyně Rostislav Osoha je znám svými veřejnými antikomunistickými postoji, bojem za demokracii a svobodu a odsouzením komunistického bezpráví, což může u uvedených soudců vyvolat negativní osobní poměr k jednateli žalobkyně.

[5] Jelikož by soudce JUDr. Michal Mazanec jako náhradní soudce o námitce podjatosti spolurozhodoval pouze za situace, kdyby bylo nutné v případě dlouhodobé nepřítomnosti některého ze soudců sedmého senátu doplnit některým ze soudců osmého senátu, a tato situace nenastala, byla námitka bezpředmětná a Nejvyšší správní soud o ní samostatně nerozhodoval.

[6] Nejvyšší správní soud (ve složení soudců sedmého senátu) usnesením ze dne 9. 8. 2017, č. j. Nao 249/2017 – 73, shledal vznesenou námitku podjatosti soudce JUDr. Petra Průchy nedůvodnou.

[7] V nyní rozhodované věci proto přistoupil Nejvyšší správní soud k posouzení námitky podjatosti soudkyně JUDr. Marie Žiškové. Stejně jako ve věci vedené pod sp. zn. Nao 249/2017 dospěl k závěru, že **není důvodná**.

[8] Soudkyně JUDr. Marie Žišková k uplatněné námitce uvedla, že se necítí být podjatá a nemá žádný vztah k projednávané věci ani k účastníkům řízení.

[9] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník řízení uplatnit námitku podjatosti do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti soudce dozvěděl. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka podjatosti musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je podjatost dovozována.

[10] Za poměr k věci ve smyslu § 8 s. ř. s. se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl rovněž soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání nebo ze spisu. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům pak mohou vedle vztahů příbuzenských a obdobných vzniknout i tehdy, je-li vztah soudce k

účastníkům, popř. jejich zástupcům nepřiměřeně přátelský či naopak zjevně nepřátelský. Rozhodnutí o vyloučení soudce představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze jen ze závažných důvodů, které soudci reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[11] Žalobkyně má za to, že JUDr. Marie Žišková není s to nestranně a objektivně rozhodovat z důvodu svého dřívějšího členství v KSČ. Ústavní soud v usnesení ze dne 17. 9. 2009, sp. zn. I. ÚS 682/09, konstatoval, že otázku, kdo není oprávněn zastávat určitou funkci v souvislosti se svou činností za minulého režimu, řeší tzv. lustrační zákon, tj. zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky. Podle uvedeného zákona není prosté členství v KSČ skutečností, jež by obecně vylučovala soudce z rozhodovacího procesu. Míru nezávislosti soudce (např. i s ohledem na jeho bývalé angažmá v KSČ) je tudíž nutno posuzovat v každém případě s přihlédnutím k jeho jedinečným okolnostem. Ani ze zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, který stanovuje předpoklady pro výkon funkce soudce, ani z žádného jiného právního předpisu nevyplývá omezení pro členy politických stran či hnutí (včetně členství v KSČ) vykonávat soudcovské povolání.

[12] Nejvyšší správní soud v obdobných případech (např. v usnesení ze dne 25. 1. 2011, č. j. Nao 7/2011 – 2005, nebo ze dne 21. 12. 2011, č. j. Nao 89/2011 – 61) vyslovil, že rozhodování soudce je výsledkem nejen jeho odborných znalostí a dovedností vykládat a používat právní předpisy, nýbrž že se v něm též promítají jeho životní hodnoty, zkušenosti a postoje. Konkrétně pro vstup do KSČ byly v každém individuálním případě dány zcela konkrétní pohnutky, a pokud by soud tyto pohnutky chtěl s odstupem času hodnotit, musel by se zabývat konkrétními okolnostmi jednotlivých případů, což mu nepřísluší.

[13] Ze shora uvedeného vyplývá, že samotné bývalé členství v politické straně (včetně členství v KSČ v době před rokem 1989) nelze samo o sobě považovat za důvod k vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci.

[14] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2011, čj. Nao 6/2011 - 208, platí, že účastník řízení musí uvést další konkrétní skutečnosti, pro něž má za to, že daný soudce je z projednávané věci vyloučen. Vliv členství soudce v KSČ na jeho nestrannost a nezávislost je třeba posuzovat nikoli paušálně, ale případ od případu, ve vztahu ke konkrétním okolnostem projednávané věci. Pouze na základě skutečnosti, že některý soudce byl v minulosti členem předlistopadové KSČ, nelze založit automaticky negativní poměr tohoto soudce k účastníkovi řízení, který se prezentuje protikomunistickými názory.

[15] Ze shodně vznesených námitek podjatosti vyplývá, že žalobkyně předpokládá negativní vztah shora uvedených soudců vůči jednateli žalobkyně, který je znám svými veřejně prezentovanými antikomunistickými postoji. Aniž by se Nejvyšší správní soud vyjadřoval k tvrzené obecné známosti o aktivistických postojích jednatele žalobkyně, je třeba vyjít z toho, že žalobkyně netvrdila, že by soudkyně JUDr. Marie Žišková jakkoli negativně vystupovala vůči jednateli žalobkyně či žalobkyni samotné, že by na ně jakýmkoli způsobem reagovala nebo se proti nim negativně vymezovala. Nejvyšší správní soud neshledal žádnou vazbu mezi skutečností, že soudkyně JUDr. Marie Žišková byla v minulosti členem KSČ, a její pravomocí rozhodovat o námitce podjatosti jiného soudce.

[16] Jak se již vyjádřil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 11. 2. 2011, č. j. Nao 10/2011 - 63, soudci jsou, z povahy vykonávané profese, běžně konfrontováni s negativními reakcemi účastníků řízení i veřejnosti na některá svá rozhodnutí a koneckonců i s veřejně prezentovanými názory, týkajícími se jejich mimopracovního života, aniž by tím však měla být jakkoli presumována nepodjatost jejich rozhodování. Jinými slovy, předpokladem pro výkon funkce soudce, je mimo jiné, i schopnost snášet jistou vyšší míru (byť i neoprávněné) kritiky svého profesního i osobního života a není tedy důvod se domnívat, že by tvrzená veřejná činnost účastníků řízení měla jakkoli atakovat jejich osobní integritu.

[17] Vzhledem k výše uvedenému není návrh žalobkyně na vyloučení soudkyně JUDr. Marie Žiškové z projednávání a rozhodování o námitce podjatosti vznesené vůči soudci JUDr. Václavu Roučkovi, důvodný.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. září 2017

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu